

بلغاریانک شوکتی

۱

خیالمک قولاغیله ایشیدییورم ؛ بانا دییورلر ؛ بونه غریب آدم ؛ تورکیاده
بحرانلر ، هیجانلر ، خلجانلر فورطونهسی قوبارکن سن بونلری کورمه یور ،
ایشیمه یور کیبی ؛ کویا مملکت تام سکون و آرام حالنده ایش ، موضوع بحث
اولاجاق برشی قالماش .. متصل ، معارف دن ، اقتصاد دن ، تشکیلات اجتماعی دن
بحث ایدیورسین ؛ طرابلس غرب کیدیور ، آرناتودلق آریلاق ایسته یور ،
تورکیه طاغیلیور ، تورکیه ایگله یور . بن بوقدر سرزنشلی شیمیدن دیکله یورم .
اولا کندی کندیمه ، اون بش یکرمی سنه اولکی بر فریاد منظوم [۱] دن :

سن آم اولمه که یک دوردن هویداسین ،

نه بن غریبه نهانسین ، نه خلقه ییداسین ؛

بیتمی اوقویورم ؛ صوگره منتقدمه حضرت عرفی نک لسان والهامیله :

من از کل باغ میجویم ، توکل از باغ میجویی

من آتش از دخان بینم ، تواز آتش دخان بینی !

دیورم و صوصیورم ؛ فقط اعراضک دکل امراضک تدایسیله ، امراضک اسباب
تکون و تکررینک ازاله سیله مشغول اولماقدن ده فارغ اولمایورم . دوشدیکمز ،
ویکدیگر مزه چارپیله رق ، اعضامزی قیردیغمز یاره لاندیغمز هب قارا کلقدمه ،
زیغیری قارا کلقدمه بولوندیغمز دن در . مطبوعاتک و اهل قلمک ایشی قر
ایشی در ، پروژه قنور ایشی در . نته کیم دهالرک ایشی کونش ایشیدر ؛ حرارت ،
حرکت ، حیات ، نور و یریرلر . بوجو قو قلیک قارا کلقدمه درلر . آنالرینه جوق
جفا ایدیورلر . وطن جوجو قلی آراتق وطنی بنمسه مک دن زیاده ، کندیمز
وطنکسه مالی یز ؛ یعنی وطنی کندیمزک مالی عد ایتمکدن زیاده کندیمز وطنک
مملوکی عد ایتمه لی یز .

مقرر بررئسيپك احكامنى اجراده دوام ايده جكم . بلغاريانك شوكتى ناصل
تأسس ايدييور، و ناصل توسع ايدييور، بونلرى L'Europe et l'Empire ottoman
مؤلفى R. Pinon ك تدقيقاتى اساس ورهبر اتخاذايدهرك ، بير قاچ مقاله ده
شرح ايده جكم .

بلغاريانك قوت واستقبالى كويلولرينك كتهل سنده مكين در . بلغاريا اساساً
بير كويلوده موقرا سياسيدر . يعنى اساسى كويليلر اولان بير حكومت انام در ،
كوجوك ملك صاحبلىرى دن متشكل بير مملكت در . بيوك مالكانه لره استثناء
تصادف اولونور . توركيه اداره سنده بولوندينى وقت يعنى طونه ولايتز اولدينى
زمان بويوك چفتلىكلره صاحب اغنيا واردى . بوچفتلىكلرده بك چوق كويلو
چاليشيردى . بوچفتلك صاحبلىرى حكومت عثمانيه ايله بلغار كويليلرى آره سنده
واسطه اتصال اولورلردى . يعنى دونكى بلغاريانك حالى بوكونكى ماكدونيانك
حاله - بونقطة نظردن - مشابه ايدى . شو قدار بير فرق ايله كه بلغار ياده
اصحاب املاك ا كثريله خريستيان بولونمش اولدينى حالده ، ماكدون ياده بويوك
اراضى صاحبلىرى ا كثريله تورك در . بو اعتبار ايله ماكدونيا مسئلهسى بير مسئله
اجتماعيه ، داها دوعروسى بير مسئله اقتصاديه در . بلغارستانده ، قبل الاستقلال ،
بويوك املاك صاحبلىرى دن تورك كر ، ومسلمان بلغارلر ، بعد الاستقلال وطنلىرى
ترك ايتك ، و اراضى لرىنى يوق بهاسنه ساتماق غفلتده بولونديلر . بو بويوك اراضى ،
اوزمان ، كوجوك سرمايه لى ، كويلولر طرفندن اوجوزجه و پارچه پارچه ساتين
آلندي . بير حالده كه بوكون بلغارستان كويلولرينك همان جمله سى اراضى صاحبي
ويك آزي اوشاق اوله رق چاليشير . ديمك بلغاريا وطنداشلىرى بيرر كوجوك افندى
اولاراق چاليشيور ، و انسانى كوجولتن عزت و ارادتنى آزالتان خدمتكارلق
ذلتنى چكمه يورلر . بوكوجوك املاك صاحبلىرى اراضى ايدىندكلىرى وقت كافى
سرمايه مالك دكل ايديلر . فقط زراعت بانقه لرى بونلرك امدادينه يتشمكده
تاخر ايتمه دى . كويلولر زراعت بانقه لرينه بورجلانديلر . فقط بلغارلرك بورغونلق
بيلمه ين چاليشقانلقلىرى صاع اولسون ، آز زمان طرفنده زراعت بانقه لرينه
بورجلرىنى ويرديلر و مرهون ترلالرىنى رهندن چيقاروب بالفعل و بالحق اراضى

صاحبی اولدیلر. ایشته بوسایه ده در، که بلغاریا خلقنک قسم اهم واعظمی تشکیل ایدن کوچوک املاک صاحبلی صنفی تأسس ایتشد. قایمقده عمله اولاراق ایسله یئرلرک مقداری ۴ میلیون نفوس ایچنده ۶۰۰۰ دن عبارت در. بلغار کویلولری، بزم کویلولر من کیبی صیتمه دن، فرنکی دن، دیزانتیه ری دن، غداسیز- لقدن قیریلماقده اولان بدبخت ومنقرض بر صنف دکلدر.

بلغار کویلولری شدیداً فعال، توانا، ذریتملی، هر سنه برکنتلی بر صورتده چو ظایر زراعت ایشلرینده ماهر ارسلان کیبی آدملر در. بیر حالده کی چیفتجیلکده وباغچوانلقدن کی استعداد ومهارتلی کندیلری آهاریقاده بیله آرا تاقده در. (بودایشته) ده عموم باغچوانلر بلغاردر. ۱۹۰۳ بومباسندن اول ایستانبول وجوارنده بک چوق بلغار باغچوان واردی، بوغاز ایچنده کی دلبر یالیرک دلبر چنلری، دلبر باغچیلری بلغارلر طرح وتنیه ایدیوردی. اختلالی متعاقب بونلر چیقاریلمش وقسماً بلغارستانه وقسماً ماکدونیا به جکیلمشدر در. چتله راکثر افرادی ده بومطردولردن طویلانمشدر.

بلغاریاده بویوک اراضی صاحبلیینه قارشى نوعاً نفرت وعدم امنیت وارد. بو حال ماضی نك آثار باقیه وارثیه سی در. مصیب ونافع در. بوجهتله بلغاریاده کوچوک املاک لری توحید ایدره رک بویوک بر مالکانه ایستین سرمایه دارلر، خطر آباد بیر یوله کیتمش اولورلر. فرانسه نك ۱۸۸۹ ده بلغاریا به ادخال اولونان (قودسیویل) ی، «اوطوبراق دوغرایان، اوطوبراق قییمه ماکینه سی» احکامی بویوک املاک لرك تأسسنه مانع اولدی، (قودسیویل) ویریلن بوصفتلری ایضاح ایتله ییم: قودسیویل [مجله احکام وقوانین اداریه] اراضی نك ممکن اولدیغی قادار متساویاً ومتعمماً وطبداشدر آره سنده منقسم اولدیغنی کورمک ایست. زیرده درج ایدره جکم جدول بو باده کوزل بر فکر اجمالی ویره بیلیر: بلغاریاده اراضی نك فوق العاده بر صورتده تقسیم وتوزیع ایدیلدیکنی کوسته ریر. اک شایان دقت رقم ۵ هکتار ایله ۷ بوجوق هکتار اراسنده مقدار اراضی به مالک اصحاب املاکی کوسته رن رقم در. ۱۰۰ هکتاردن زیاده اراضی به مالک اولان اصحاب املاک عددی آنجق ۶۰۰ در. بو رقم

۳,۴۲۸,۴۶۶ هکتار اراضی منقسماً مالک اولان ۴۴۶,۰۸۴ رقبه بر مقایسه اولسون ايك اعلا کورلیور که بلغاریا حکومتک حیاتی کویلولر صنفی اوزم رینه استنادایدیور . محصولات زراعییه بر آفت اصابت ایتدیکی ، ویرکیلرک تحصیلی کوچلشدیکی سنه لر بلغاریا موازنه سی بوزولماق تهدیدی آلتده بولونور ؛ فضلہ جه پاره مقابلنده زراعت بانقه سنه مرهون اولان املاک ساتیلیر : قور اقلق بر قاج سنه متعاقباً دوام ایدم جک اولور سه وخیم بحرانلر ظهور ایدم بیلیر بونک چاره سی صنایعک توسیع ایدیلیمه سی در که بلغاریا ده الیوم بونک ایچین فکرلر اعمال ایدیلیمکده در . کله جک مقاله لرده بونلردن بحث ایدم جکم و درس عبرت آلامیزی ایسته یه جکم . ۱۹۰۱ دن بری محصولات اینی کیدیور و کویلولر بوسایه ده ، زراعت بانقه سنه اولان بورجلریسک برثلثی یعنی ۶۰ میلیون دن ۲۰ میلیونی تأدیه ایدم بیلیمشلردر .

جدول آتی بلغاریا ده اراضی نک نه قدار عادلانه توزیع و تقسیم ایدیلدیکنی کوسته ریر :

هر صنف املاک مجموعاً	هر ملک مساحت سطحیه سی	اصحاب املاک عددی
----------------------	--------------------------	------------------

۱۵,۷۲۲ هکتار	۴۵ دن	۵۰ آر	۶۵,۷۵۰
» ۲۷,۸۳۶	۵۰ :	۱۰۰ »	۳۷,۲۵۶
» ۸۹,۵۷۹	۱ :	۲ هکتار	۵۹,۷۳۵
» ۱۳۷,۳۸۲	۲ :	۳ »	۵۴,۸۴۱
» ۱۷۳,۵۵۱	۳ :	۴ »	۴۹,۶۳۷
» ۱۹۸,۲۲۴	۴ :	۵ »	۴۴,۰۹۳
» ۵۲۵,۴۱۶	۵ :	۷ ۱/۲ »	۸۵,۱۷۷
» ۴۶۱,۸۲۶	۷ ۱/۲ :	۱۰ »	۵۳,۴۱۸
» ۶۴۱,۹۹۲	۱۰ :	۱۵ »	۵۳,۰۱۸
» ۳۶۲,۱۷۳	۱۵ :	۲۰ »	۲۱,۱۰۸
» ۳۳۹,۰۹۵	۲۰ :	۳۰ »	۱۴,۱۱۲
» ۱۳۷,۲۸۰	۳۰ :	۴۰ »	۴,۰۱۷
» ۷۰,۳۶۰	۴۰ :	۵۰ »	۱,۵۹۳
» ۱۵۵,۱۱۸	۵۰ :	۱۰۰ »	۱,۹۵۱
» ۵۷,۷۷۴	۱۰۰ :	۲۰۰ »	۴۲۸
» ۲۲,۹۹۰	۲۰۰ :	۳۰۰ »	۹۶
» ۲۱,۴۹۱	۳۰۰ :	۵۰۰ »	۵۶
» ۴۰,۱۵۸	۵۰۰ هکتار و فضلہ سی	۳۳	۳۳

بیر مملکتک آسایش و عمرانی ، نفوذ و نفوسنک اسرار ازدیاد و اتساعی بو
یولده کی ارقام و تدقیقاتده آرانمالی در . آرامایه ، بولمایه ، کورمهیه ، کورمهیه
دوام و کورمک ایستهمه مکدن فراغت ایتک زمانمز چوقدن کلش در وایش
ایشدن کچمک اوزره در . اوشاق اولمایه محکوم اولاجاق بیر نسلک بدرلری
اولمایه راضی اولماقدن عالی و متعالی اولالم ...

۲۶ تموز ۱۳۲۸

عبداللہ جبروت

جغرافیا و اتوغرافیا

ایران تورکلری

۴

بو کره ایران تورکلرینک ایران مشروطیتندہ کی موقع و اهمیتلرندن بحث
ایده جکمز : کچن مقاله ده کی وعدمز اوله ایدی .

آذربایجانک ایران مشروطیتندہ کی موقعی قلبک بدندہ کی موقعی منابه سندہ در .
آذر بایجان احرارانه حرکاتک میدانی ، تبریز ایسه اونک قهرمانلقلر کوسترن
بر مرکزى اولمشدر . آلتی سنه دن بری امتداد ایدن محاربات داخلیه مک
فوق العاده صیقیتیلری فداکار ایران تورکلرینک دوش تحمل و حمیتلرینه
بوکنمشدر که حالا او آغیر یوکی طاشیمقده درلر . فرانسه انقلابندہ مارسیلیا ،
عثمانلی انقلابندہ سلانیک نه ایسه ، ایران انقلابندہ تبریز اودر . تبریز ایران
انقلابنک آتشلر یاغدییران بر منبعی ایدی . آذری تورکلرندن تشکل ایدن
حریت مجاهدلری بوتون ایران ظلمت پسنداننه قارشى مردانه کوکس گرمش ،
طیانمشدر . ایرانک انور و نیازیسى سستار خان ایله باقر خانک قومانداسی
آلتندہ تبریزک اون بر آیلق بر محاصرمه قارشى کوستردیکی قهرمانلقلرک اوله
شانلی صفجهلری وارددر که بو بهادر تورکلرک ایرانیلر آرمسندہ « اولاد غیور
آذر بایجان » دبه تمیز ایتهلری پک حقیلدر .